

Generalitat i entitats públiques i privades col·laboren per evitar l'extinció del turó europeu a Catalunya

27 d'Abril de 2020

Catalunya.- El turó europeu és un dels petits carnívors més desconeguts i amenaçats dels nostres camps.

Un gran aliat dels agricultors que controla de manera natural les plagues de rosegadors i conills, però que paradoxalment es troba en perill per la intensificació i la desaparició dels paisatges agrícoles tradicionals.

El Departament de Territori i Sostenibilitat treballa conjuntament amb entitats públiques i privades amb l'objectiu d'evitar l'extinció del turó europeu (*Mustela putorius*). Per això, ha impulsat juntament amb el Zoo de Barcelona i la participació de l'Associació Trenca, el projecte TuroCat, que comprèn un conjunt d'actuacions fins al 2022, per a la millora d'hàbitats, l'erradicació d'espècies invasores competidores, la recuperació de poblacions presa, la millora de la connectivitat entre els actuals nuclis poblacionals supervivents, la disminució del nombre d'atropellaments, la reproducció en captivitat i l'alliberament d'exemplars de l'espècie.

El projecte neix com a resposta a la necessitat d'intervenció urgent per a

preservar aquest animal, després de l'estudi i anàlisi dut a terme en els últims cinc anys per a localitzar i caracteritzar ecològicament les poblacions romanents a Catalunya, identificant els factors que en major mesura determinen la seva supervivència: competidors directes, preses i hàbitats clau. També s'han identificat les àrees crítiques per restablir la interconnexió entre poblacions i s'han realitzat proves pilot per actuar sobre els factors esmentats. Aquest treball s'ha dut a terme gràcies a la tasca de recerca dels darrers anys de l'investigador Salvador Salvador, en el marc tant de diverses beques de suport per part del Zoo de Barcelona com de contractes públics amb el Departament de Territori i Sostenibilitat.

En aquest marc, el 2019 s'han invertit més de 60.000 euros en les actuacions destinades a augmentar la població d'aquest carnívor poc conegut i molt amenaçat a bona part de la península Ibèrica i l'Europa occidental.

Situació crítica a Catalunya

A Catalunya, la situació del turó és crítica. Concretament, es troben poc més d'un centenar d'exemplars en nuclis poblacionals del Baix Ter (Baix Empordà), i en poblacions molt petites i aïllades d'altres zones de l'Alt i Baix Empordà, del Ripollès i nord de la província de Barcelona.

En els darrers els darrers 40 anys, el turó ha desaparegut de més del 80% de la seva antiga àrea de distribució a Catalunya. Entre les seves principals amenaces es troba la desaparició de paisatges agrícoles tradicionals, un hàbitat propici on actua com a aliat dels agricultors, atès que controla de manera natural les plagues de rosegadors i conills. També l'amenacen els atropellaments, i la proliferació d'espècies invasores competidores, com el visó americà.

En global, el projecte espera triplicar la població a l'Empordà, i conservar els exemplars del Ripollès. També és clau per al futur de l'espècie a Catalunya, evitar l'aïllament genètic de les diverses subpoblacions existents.

Grup de treball TuroCat des del 2019

En el marc d'aquest projecte, el 2019 s'ha creat el Grup de Treball TuroCat, integrat pel Departament de Territori i Sostenibilitat, el Zoo de Barcelona i l'Associació Trenca. A més, hi dona suport personal i logístic el Cos d'Agents Rurals de la província de Girona, l'IRTA. Mas Badia (DARP), la Universitat de Girona, el Centre de Recuperació de Fauna dels Aiguamolls de l'Empordà, el Consorci del Ter i diverses entitats, propietaris de finques i naturalistes empordanesos. Per últim, també hi col·labora econòmicament la Fundación Biodiversidad del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic. En Salvador Salvador, n'és l'investigador principal, associat a la UdG.

El grup TuroCat té com a objectiu impulsar actuacions destinades a la recuperació del turó europeu a Catalunya. L'any passat es van impulsar tota una sèrie d'accions:

S'ha dissenyat i s'està implementant un pla de control i erradicació del visó americà en àrees sensibles per al turó, que ja acumula més de 200 captures de visons americans a les conques dels rius Muga, Fluvià i Ter als seus trams baixos (Girona).

S'ha realitzat una prova pilot de repoblació de conill de bosc al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà amb l'alliberament de 30 conills provinents de punts de Lleida, on és extraordinàriament abundant. Ambdues actuacions es duran a terme a gran escala durant l'any 2020.

S'han identificat les àrees de major interès per a reconnectar els nuclis dispersos de turó a l'Empordà, així com cinc trams de carretera on es concentren els punts negres d'atropellaments, i es van proposar 21 actuacions concretes per restablir la connectivitat i disminuir la mortaldat a les carreteres de l'Alt i Baix Empordà.

Difusió i comunicació: S'han elaborat articles publicats en premsa, comunicacions per a un congrés científic d'àmbit estatal i un altre internacional, així com xerrades adreçades a agricultors i naturalistes i gestors.

Seguiment i estudi: S'han continuat fent tasques de seguiment i estudi de les poblacions de turó detectades mitjançant campanyes de fototrampeig. S'ha confirmat la presència de l'espècie en masses forestals de la comarca del Ripollès, després d'un treball d'investigació per determinar la seva presència en dos possibles nous nuclis.

Estudi de la dieta i genètic: S'han analitzat els continguts estomacals d'onze turons atropellats per estudiar la dieta dels exemplars autòctons, i també s'ha iniciat el seu estudi genètic.

Repoblació d'exemplars

Fins al 2022, el grup treballarà també per a l'alliberament de turons europeus procedents de zones de la península Ibèrica on encara són abundants. Ja s'han identificat les millors poblacions donants i s'han iniciat les converses entre administracions per fer possible la captura, transport i alliberament d'individus, que es preveu dur a terme durant els anys 2020 i 2021.

En aquest sentit, també s'han identificat els punts de l'Alt i Baix Empordà on s'instal·laran gàbies de prealliberament i on es podrien alliberar directament exemplars. D'altres es destinaran a un programa de cria en captivitat per a conèixer millor la biologia i la reproducció de l'espècie. Per a això, es compta amb l'experiència en cria de visons europeus del centre de fauna de Pont de Suert i l'assessorament del Zoo de Barcelona.

Segons estudis recents, les poblacions del centre de la península Ibèrica són genèticament més properes a les poblacions supervivents catalanes i es troben menys hibridades amb fures domèstiques que altres donants potencials d'Europa central i el Regne Unit.

ENLLAÇ WEB: <https://revistabaixemporda.cat/generalitat-i-entitats-publicues-i-privades-collaboren-per-evitar-lextincio-del-turo-europeu-a-catalunya/>